PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU
CHO PHÂN TÍCH CHÍNH SÁCH

Bài 6

THU THẬP THÔNG TIN CHO PHÂN TÍCH CHÍNH SÁCH

Vũ Thành Tự Anh

Nội dung trình bày

- Nguồn thông tin cho phân tích chính sách
  - Thông tin thứ cấp
  - Thông tin sơ cấp
- Nói thêm về phương pháp nghiên cứu tình huống

Tài liệu chuyên ngành

- Nguồn tài liệu chuyên ngành
  - Ấn phẩm nghiên cứu (tạp chí, sách, luận văn)
  - Báo cáo của cơ quan nghiên cứu, tư vấn
  - Ấn phẩm của chính phủ
  - Ấn phẩm của các nhà tài trợ
  - [Kinh nghiệm quốc tế]

Nguồn dữ liệu trực tuyến của một số tổ chức quốc tế

- World Bank:
  - World Development Indicators: www-wds.worldbank.org
  - Enterprise Surveys: www.enterprisesurveys.org
  - Doing Business Indicators: www.doingbusiness.org
  - Worldwide Governance Indicators: www.govindicators.org
- IMF: data.imf.org
- ADB: www.adb.org/data/statistics
- UNdata: data.un.org
- UN Comtrade: comtrade.un.org
- WTO database: wto.org/statistics
- FAO: www.fao.org
- Global Competitiveness Report: www.gcr.weforum.org
- Transparency International: www.transparency.org

Nguồn dữ liệu thứ cấp ở Việt Nam

- Tổng cục thống kê: www.gso.gov.vn
- Bộ Tài chính: www.mof.gov.vn
- Bộ Kế hoạch và Đầu tư: www.mpi.gov.vn
- Khảo sát mức sống hộ gia đình (trên trang TCTK)
- Tổng điều tra dân số (trên trang TCTK)
- Điều tra doanh nghiệp (trên trang TCTK)
- Điều tra lao động và việc làm (MOLISA)
- PCI: www.pcivietnam.org
- PAPI: papi.org.vn

Tài liệu nghiên cứu tham khảo

- American Economic Association: http://rfe.org/
- Public Policy Resources: https://www.amia.org/public-policy/resources
- Google scholar: scholar.google.com
- Google books: books.google.com
- NBRE Working Papers: http://www.nber.org
- WB research and publications
  - http://www.worldbank.org/en/publication/reference
  - http://www.worldbank.org/en/research
- IMF research and publications
  - https://www.imf.org/external/publications/
  - www.imf.org/research
- ADB: www.adb.org/Publications

Số liệu thống kê sơ cấp

- Điều tra, khảo sát
- Phỏng vấn
- Quan sát người tham dự
- Nghiên cứu tình huống …

Nói thêm về Nghiên cứu tình huống

- Nghiên cứu tình huống là sự trình bày một câu chuyện có thật về một (số) vấn đề chính sách.
- Nội dung của tình huống gồm:
  - Bối cảnh chính sách
  - Vấn đề chính sách
  - Lý giải nguyên nhân của vấn đề chính sách
    - Các bên có lợi ích liên quan
    - Tương tác giữa các bên liên quan
    - Chi phí/lợi ích của các bên liên quan …
  - Khuyến nghị để giải quyết vấn đề chính sách
- Phải kể được câu chuyện đằng sau tình huống, phân tích được tình huống và đưa ra khuyến nghị chính sách.

Hai giai đoạn chuẩn bị phân tích tình huống

- Nghiên cứu thứ cấp
  - Tìm hiểu thông tin về tình huống từ các nguồn thứ cấp có sẵn
  - Mục đích: Nhận dạng đại cương về tình huống với sự chân xác và minh chứng nhất định
- Nghiên cứu sơ cấp
  - Phỏng vấn trực tiếp nguồn thông tin sơ cấp
  - Mục đích: Đi từ đại cương đến cụ thể, từ giả thuyết đến kết luận/kiến nghị

Phỏng vấn nguồn thông tin sơ cấp

- Ai là người phỏng vấn lý tưởng nhất?
  - Đa dạng hóa đối tượng phỏng vấn
  - "Key informants"
- Đi từ nhân vật ngoại vi vào trung tâm hay từ trung tâm ra ngoại vi?
- Một số lưu ý khi phỏng vấn:
  - Chuẩn bị bảng câu hỏi phỏng vấn
  - Thái độ cầu thị, tiếp thu
  - Đề nghị giới thiệu/cung cấp tài liệu
  - Có thể xin phép ghi âm
  - Chuẩn bị trước các tình huống có thể xảy ra
  - Xin phép trích dẫn/lưu ý về đạo đức

Cấu trúc bài phân tích tình huống

- Phụ thuộc rất nhiều vào tình huống cụ thể
- Cấu trúc chung:
  - Giới thiệu: Bối cảnh của tình huống chính sách
    - Dữ liệu/thông tin lịch sử về chính sách
    - Quyền lợi/vị thế của các bên hữu quan
    - Lưu ý: Thông tin chọn lọc, không dàn trải
  - Vấn đề chính sách
    - Kể lại những diễn tiến của tình huống dẫn tới vấn đề chính sách được quan tâm
  - Phân tích tình huống chính sách
  - Đưa ra kết luận và kiến nghị
  - [Phụ lục kỹ thuật]